

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Johana Černochová
Název práce: Chápání rovnosti ve Spojených státech

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce): Tomáš Klvaňa, Ph.D., M.A.

1. **OBSAH A CÍL PRÁCE** (stručná informace o práci, formulace cíle): Práce sleduje proměnu amerického chápání rovnosti na pozadí zvětšujících se sociálních rozdílů v několika posledních desetiletích.
2. **VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ** (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.): Práce Johany Černochové úspěšně dokládá pozvolnou, mírnou, avšak potenciálně zásadní proměnu v chápání rovnosti ze strany většiny Američanů. Jde o práci náročnou, vyznačující se dobrým metodickým postupem, s logickou strukturou a velmi dobrým zvládnutím odborné literatury z několika disciplín, především politické filozofie, ekonomie, sociologie a politických věd.
3. **FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ** (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.): Práce se vyznačuje výborným jazykovým projevem, je bez chyb, je psána srozumitelným odborným stylem. Po formální stránce je bez výtky. Citace jsou formálně sjednocené a dobře věcně integrované, autorka pracuje s rozsáhlým poznámkovým aparátem a svá tvrzení dobře dokládá a vysvětluje.
4. **STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE** (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.): Celkový dojem z práce Johany Černochové je vynikající. Je to bakalářská práce nanejvýš dobře načasovaná. Na politické scéně v USA se v posledních několika letech téma rovnosti a odvozených témat, včetně demokratického socialismu, prosazuje stále více prominentně. Práce je dobrým kontextem současného politického vývoje. Autorka dobře vysvětluje historické a politicko-filozofické ukotvení pojmu rovnosti. Přiznává, na které straně politicky stojí, ale v politicko-filozofické diskuzi se poctivě a férově vyrovnává s názory F. A. Hayeka a dalších oponentů egalitarismu. V pozdějších pasážích by její práce byla silnější, pokud by se věnovala také teoriím současných pravicových ekonomů či sociologů (jakými jsou například Martin Feldstein a Charles Murray), neboť naprostá většina citovaného názorového repertoáru je liberálně-levicová, či socialistická.

Autorka tak opomíjí druhou stranu mince sociální nerovnosti, již je společnost mnohem tvořivější, podnikavější, produktivnější a dynamičtější než společnosti evropské, včetně jí vyzdvihoovaných skandinávských společností. Kvůli této jednostrannosti se tak z této práce například nedozvíme, že horní tři procenta amerických daňových poplatníků zaplatily v roce 2018 většinu z objemu daňových výnosů (nejbohatších 1409 Američanů zaplatilo víc než spodních 70 milionů Američanů dohromady), že takzvaný „neoliberální konsenzus“ v osmdesátých a devadesátých letech za prezidentů Reagana, Bushe 41 a Clintona znamenal pro Spojené státy nebývalý nárůst prosperity a produktivity, na kterém participovala střední třída i chudí, nebo že teorie o dlouhodobé stagnaci střední třídy je minimálně k diskuzi, neboť nezahrnuje celou řadu položek běžně dostupných i těm nejchudším, jakými jsou rychlý internet a chytré telefony, či levné cestování (Feldstein a další liberální ekonomové). Přes tyto nedostatky, zapříčiněné jednostranností a neschopností nahlédnout problém komplexněji, autorka svoji tezi v této velmi kvalitní práci dobře odůvodnila a doložila.

5. **OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ** (jedna až tři):

- V práci se překvapivě nevyskytuje téma dnes značně diskutované, a sice zavedení základního nepodmíněného příjmu (*universal basic income*). Považujete ZNP za sociálně spravedlivý? Vysvětlete svůj názor a uveďte klady i rizika takové politiky.
- Na straně osm spekulujete: „[J]e otázkou, jak by [John] Locke nazíral na současné ekonomické nerovnosti ve společnosti.“ Dovolte mi tedy tento odhad—měl-li by Locke možnost srovnat dnešní Ameriku s anglickou společností v roce 1689, kdy jeho Druhé pojednání vyšlo, byl by nadšen, jaké možnosti dnes mají i ti nejchudší z hlediska přístupu ke vzdělání, lékařské péči, technologiím a dalším

vymoženostem dneška. Byl by nadšen tím, že se jejich životní způsob liší od nejbohatších Američanů mnohem méně radikálně než se lišil životní způsob těch nejchudších Angličanů jeho doby od těch nejbohatších; byl by nadšen tím, že nejchudší lidé už nemusí každý den bojovat o přežití, a že jejich hlavním biologickým problémem není hlad ale obezita. – Jak byste tuto moji tezi vyvrátila?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA
(A-F):

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku A.

Datum: 1.6. 2019

Podpis:
Tomáš Klvaňa, v.r.

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.